

Prof. dr hab. Mariusz Derewecki
Dziedzina - sztuki muzyczne
Dyscyplina artystyczna - instrumentalistyka
Adres do korespondencji:
Os. Czecha 28/10
61-287 Poznań
tel. kom: +48 501 049 034
e-mail: dereweckimariusz@wp.pl

Poznań, dnia 27. 07. 2021 r.

RECENZJA DOROBKU dr Marii Machowskiej
w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora
habilitowanego w dziedzinie sztuki
w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne.

Zlecenie podjęte w związku z decyzją Rady Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina działającej na podstawie art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85 z późn. zm.) powołującej komisję habilitacyjną do przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego w dziedzinie sztuki w dyscyplinie artystycznej sztuki muzyczne Pani dr Marii Machowskiej, wszczęte przez Radę Dyscypliny Artystycznej dnia 19 listopada 2020 roku.

Do nadesłanego mi pisma informującego o udziale w pracach komisji habilitacyjnej w trybie przewidzianym w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz. U. 2021 poz. 478), dołączono dokumentację habilitacyjną oraz dzieło w postaci nośnika elektronicznego pendrive.

Podstawowe dane o Kandydatce

Pani dr Maria Machowska urodziła się 9 maja 1987 roku w Warszawie. Umiejętności muzyczne w specjalności skrzypce rozwijała początkowo w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych nr 4 im. K. Szymanowskiego, a następnie w Państwowej Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej II st. im. Zenona Brzewskiego w Warszawie w klasie prof. Mirosława Ławrynowicza oraz prof. Marka Zebury. W 2010 roku ukończyła Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie prof. Konstantego Andrzeja Kulki. W dniu 11 grudnia 2018 r. na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej *Aspekt konstrukcji, barwy i ekspresji w transkrypcjach na skrzypce i fortepian dzieł scenicznych Igora Strawińskiego* oraz po złożeniu wymaganych egzaminów uzyskała stopień doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka nadany uchwałą Rady Wydziału Instrumentalnego Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie.

Ponadto otrzymała:

2003 - Międzynarodowy Konkurs im. Karola Lipińskiego i Henryka Wieniawskiego w Lublinie - III nagroda

2004 - Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy „Młodzi Wirtuozi” im. Niccolò Paganiniego we Wrocławiu - I nagroda

2006 - Międzynarodowy Konkurs Skrzypcowy im. Henryka Wieniawskiego w Poznaniu - V nagroda

2006 - Nagroda Specjalna przyznana przez Jury pod honorowym przewodnictwem Gidona Kremiera na Międzynarodowym Konkursie im. Leopolda Mozarta w Augsburgu.

2007 oraz 2012 - wyróżnienie programu stypendialnego „Młoda Polska”.

Kandydatka była bądź jest związana pracą jako pedagog i koncertująca artystka :

2008 – 2014 Orkiestra Sinfonia Varsovia – koncertmistrz

2014 - do chwili obecnej Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Narodowej – koncertmistrz.

2015 – do chwili obecnej Uniwersytet Muzyczny Fryderyka Chopina w Warszawie.

- Zespół Państwowych Ogólnokształcących Szkół Muzycznych I i II st. im. Grażyny Bacewicz w Warszawie.

Ocena dołączonego dzieła artystycznego

Dr Maria Machowska jako najważniejsze dzieło artystyczne wskazuje Koncert skrzypcowy e - moll Feliksa Mendelssohna Bartholdy'ego wykonany przy współdziałaniu Orkiestry Tel Aviv Soloists pod dyktando Baraka Tala w Eulsukdo Cultural Center w Pusan w Korei w ramach Busan Maru International Music Festival w 2019 roku. Habilitantka na całym przestrzeni swojego dzieła artystycznego jawi nam się jako instrumentalistka najwyższych lotów tak pod względem technicznym jak i w odniesieniu do dojrzałości muzycznej. Prowadzenie pięknej frazy, umiejętność budowania napięć na dłuższych przestrzeniach świadczy o dużej wyobraźni, ale przede wszystkim o znakomitym warsztacie skrzypcowym, bez którego przedstawienie tak ciekawej kreacji byłoby problematyczne. Finezyjnie prowadzone dialogi naprzemiennie z poszczególnymi instrumentami partii orkiestrowej, wyrazista artykulacja to atuty świadczące o dużym doświadczeniu na płaszczyźnie najwyższej literatury instrumentalnej. Habilitantka operuje aksamitnym dźwiękiem w lirycznych tematach, nadaje kształt poszczególnym odcinkom frazowym poprzez perfekcyjne opanowanie przestrzeni między gryfem a podstawkiem, bezproblemowo porusza się w dynamikach od najcichszego piana do fortissimo, przy czym Jej dźwięk jest zawsze szlachetny i pełen ciepła. Dysponuje również bardzo szeroką paletą barw, uzależnioną nie tylko od różnych rodzajów wibracji których przykłady mamy w poszczególnych momentach dzieła, ale również, a może przede wszystkim od zróżnicowanych sposobów, czy też miejsc usytuowania smyczka między gryfem a podstawkiem. Bogaty i różnorodny dźwięk, gdzie należy osadzić głęboko w strunie, nasycony jest na zmianę wyrazistym kulminacyjnym napięciem, bądź stosownym dla realizacji koncepcji liryzmem. Koncert skrzypcowy e- moll Feliksa Mendelssohna jest dziełem bardzo wymagającym, który przy swojej lekkiej, klasycznej estetyce posiada wiele problemów natury emocjonalnej związanej z

ciężarem gatunkowym całego dzieła i mimo że często jest wykonywany z powodzeniem przez bardzo młodych skrzypków, to najczęściej pełną jego wartość możemy docenić w wykonaniu dojrzałego instrumentalisty. Na koniec chciałbym jeszcze wspomnieć o bardzo dobrej współpracy solistki z Orkiestrą Tel Aviv Soloists pod dyrekcją Baraka Tala, gdzie artystka wykazała się dużym znawstwem i znakomitym opanowaniem sztuki solistycznej z tak wymagającym współtwórcą jakim jest orkiestra symfoniczna. Zarówno Koncert e – moll Feliksa Mendelsohna – Bartholdy’ego, jak i Kaprys Henryka Wieniawskiego Le Chant du Bivouac będący zwieńczeniem kreacji scenicznej Habilitantki, zostały wykonane z lekkością oraz cechami indywidualnej, twórczej interpretacji i świadczą o bardzo wysokim poziomie instrumentalnym i artystycznym.

Dzieło artystyczne Pani dr Marii Machowskiej oceniam bardzo wysoko.

Ocena osiągnięć artystycznych

Osiągnięcia artystyczne dr Marii Machowskiej oceniam bardzo wysoko. Doktor Machowska, jest według mojej opinii artystką bardzo wysokiej klasy, a jej działalność instrumentalna wyjątkowo wszechstronna. Na wielkie uznanie zasługują zarówno Jej osiągnięcia solistyczne, jak i aktywność kameralna oraz koncertmistrzowska. Jej produkcje sceniczne wydają się wykazywać wyjątkową dbałość o poziom artystycznych realizacji i zrozumienie dla powagi projektów. Niezaprzeczalnym tego dowodem jest nurt orkiestrowy w karierze dr Marii Machowskiej. W roku 2008 w wieku bardzo młodym, bo jako dwudziesto jedno letnia artystka wygrała konkurs na stanowisko koncertmistrza Orkiestry Sinfonia Varsovia piastując je do roku 2014, następnie zaś, również w drodze egzaminu konkursowego objęła stanowisko koncertmistrza Filharmonii Narodowej w Warszawie pełniąc tą funkcję do dnia dzisiejszego. Działalność orkiestrowa Kandydatki jest w dużej mierze powiązana z działalnością kameralną i solową. Jako pierwsza skrzypaczka dokonała wielu kreacji odpowiedzialnych partii solowych w kompozycjach Jana Sebastiana Bacha, Ludwiga van Beethovena, Nikołaja Rimskiego-Korsakowa, Richarda Straussa, Gustawa Mahlera, Mieczysława Wajnberga, Krzysztofa Pendereckiego. Ważnym wydarzeniem w karierze zawodowej było dwukrotne tournee ze znakomitym skrzypkiem Maximem Vengerovem podczas których Habilitantka prowadząc od

pulpitu Orkiestrę Sinfonia Varsovia występowała w największych salach Berlina, Londynu, Baden-Baden, Madrytu, Genewy, Seoulu, Tajpej, Tokio. Oczywiście powinien wydawać się fakt, że skrzypaczka tej klasy musi również prowadzić działalność stricte solistyczną. Oprócz partii koncertujących literatury orkiestrowej w repertuarze dr Marii Machowskiej występują tak poważne pozycje jak Koncert skrzypcowy A-dur op. 8 Mieczysława Karłowicza, Koncert skrzypcowy Andrzeja Panufnika, Koncert Skrzypcowy nr 2 op. 61 Karola Szymanowskiego oraz Koncert skrzypcowy e - moll Feliksa Mendelssohna - Bartholdy'ego wykonywane z towarzyszeniem Orkiestry Sinfonia Varsovia pod dyrekcją Jerzego Maksymiuka oraz Wojciecha Radka. Kreacje artystyczne przy udziale Orkiestry Filharmonii Narodowej pod kierunkiem Jacka Kaspzyka to Koncert Skrzypcowy nr 1 op. 35 Karola Szymanowskiego, Koncert skrzypcowy D - dur op. 61 Ludwiga van Beethovena, V Koncert skrzypcowy A - dur Wolfganga Amadeusza Mozarta oraz Symfonia koncertująca B - dur Hob I/105 Józefa Haydna. Oprócz wyżej wymienionych mistrzów sztuki dyrygenckiej współpracowała również dr Maria Machowska z Tadeuszem Strugałą, Wojciechem Rajskim, Tadeuszem Wojciechowskim, Jerzym Swobodą, Tomaszem Bugajem, a także z Jean - Jacques Kantorowem, Enrique Batizem, Sauliusem Sondeckisem, Nikolaiem Diadiurą, Georgiem Tchitchinadze i wieloma innymi. Jako solistka - dyrygent wielokrotnie występowała z wyżej wymienionymi orkiestrami w składach kameralnych oraz z Orkiestrą Akademii Beethovenowskiej wykonując Cztery Pory Roku Antonio Vivaldiego oraz Cztery Pory Roku Astora Piazzoli. Jej kunszt skrzypcowy rozbrzmiewał również przy udziale Narodowych Orkiestr Słowacji, Białorusi, Gruzji, Orkiestry Stanu Meksyk czy rosyjskiej Orkiestry Filharmonii w Rostowie. Niewątpliwie ważną częścią działalności koncertowej Habilitantki jest promocja twórczości kameralnej polskich kompozytorów poza granicami kraju. Podczas kilkukrotnego tournée prezentowała w miastach Serbii wraz z polskimi i serbskimi artystami utwory Karola Szymanowskiego, Juliusza Zarębskiego, Hanny Kulenty, czy Zbigniewa Bargielskiego. Wielu polskich artystów - instrumentalistów współpracowało z Kandydatką na płaszczyźnie kameralistyki. Byli to między innymi: Katarzyna Budnik - altówka, Jan Kalinowski - wiolonczela, Marek Szlezer - fortepian, Marcin Zdunik - wiolonczela, Klara Woškowiak - harfa, Urszula Janik - flet, Artur Rozmysłowicz - altówka, Tomasz Strahl - wiolonczela i wielu innych. Na całej przestrzeni swojej działalności zawodowej dr Maria Machowska jawi nam się jako bardzo kreatywna i wielce zaangażowana artystka o bardzo szerokim spektrum swoich zainteresowań i dokonań artystycznych będących z pewnością ważnym elementem na przestrzeni upowszechniania kultury muzycznej oraz kształtowania postaw społecznych.

Działalność dydaktyczna

Dr Maria Machowska pracę dydaktyczną rozpoczynała ze stosunkowo wysokiego pułapu, a mianowicie z pozycji koncertmistrza Orkiestry Sinfonia Varsovia. Od roku 2012, jako wykładowca uczestniczyła w projekcie Akademia Sinfonia Varsovia stworzonym w celu przygotowywania młodych skrzypków do pracy w orkiestrach, nabywania umiejętności bezwzględnego podporządkowania zasadom panującym w tak skomplikowanym organizmie jakim jest zespół symfoniczny, oraz w celu przysposobienia młodych muzyków pod kątem egzaminów orkiestrowych. Talent pedagogiczny Kandydatki zaowocował sukcesami jej wychowanków w postaci pozytywnie zdawanych egzaminów do takich orkiestr, jak NFM Filharmonia Wrocławska, Orkiestra Kameralna Leopoldinum NFM, Filharmonia Krakowska, Sinfonia Varsovia i inne. Również w 2012 roku po pozytywnie rozstrzygniętym konkursie została przyjęta w poczet pracowników Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina początkowo w ramach usługi dydaktycznej, a od 2015 roku na stanowisko asystenta w klasie skrzypiec. Niejako wynikające z wieloletniej działalności symfonicznej przydzielenie Kandydatce w ramach zajęć akademickich przedmiotu studiów orkiestrowych, stało się powodem kolejnych sukcesów dydaktycznych związanych z zatrudnieniem Jej wychowanków w orkiestrach. Udziałem dr Marii Machowskiej jest również działalność dydaktyczna nie związana z uczelnią, a prowadzona na terenie całego kraju w kategoriach solistycznych i kameralnych.. Przykładem takich działań są Europejskie Warsztaty Muzyczne w Kołobrzegu, Janowieckie Interpretacje Muzyki im. Jakuba Walaska, Puckie Interpretacje Muzyki, nad którymi patronat objęło Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Prowadziła również warsztaty skrzypcowe dla uczniów i nauczycieli w Państwowej Szkole Muzycznej im. Tadeusza Bairda w Grodzisku Wielkopolskim. Została zaproszona do współpracy z Polską Orkiestrą Sinfonia Juventus im. Jerzego Semkowa w charakterze opiekuna merytorycznego, gdzie w zakres obowiązków wchodziło prowadzenie indywidualnych zajęć, prowadzenie prób sekcyjnych oraz wykonanie partii koncertmistrza w prezentowanym repertuarze. Dr Maria Machowska, bez wątplenia znakomita solistka i kameralistka przekazuje z zaangażowaniem i wyjątkową znajomością rzeczy swoje doświadczenie i wiedzę również jako koncertmistrz, prowadzi zajęcia indywidualne oraz studia orkiestrowe realizując z sukcesami swoją misję jako pedagog.

Działalność naukowa i twórcza

Po zaznajomieniu się z szeregiem pozycji repertuarowych utwierdziłem się w przekonaniu, iż dr Maria Machowska jest osobą wielce kreatywną, a Jej wykonawstwo w pełni zasługuje na miano oryginalnego i twórczego. Mimo rygorystycznie respektowanych przypisów odkompozytorskich czy obwarowań stylistycznych, pozostaje pewien obszar dowolności, na którym Habilitantka jawi nam się jako osoba pełna wyobraźni artystycznej i inicjatywy twórczej. Propozycje interpretacyjne oparte z pewnością na wnikliwych badaniach są głęboko przemyślane, wprowadzają do dzieła pewien niepowtarzalny koloryt, pozwalający na doszukanie się oryginalnego stylu mającego wpływ na budowanie tradycji wykonawczych. Tematem intensywnych badań były z pewnością przygotowania prawykonania, których w działalności Habilitantki również nie brakuje. Z towarzyszeniem Orkiestry Filharmonii Łódzkiej pod dyrekcją Joela Sachsa wykonany został utwór Manuela Martineza Burgosa *Generations* - zdobywca II nagrody w IV Międzynarodowym Konkursie Kompozytorskim im. Grażyny Bacewicz, innym razem prawykonanie polskie *III Symfonii koncertującej* Aleksandra Tansmana wraz z Markiem Szlezerem, Janem Kalinowskim i Arturem Rozmysłowiczem z towarzyszeniem Orkiestry Akademii Beethovenowskiej pod dyrekcją Łukasza Borowicza. Dr Maria Machowska na obszarze nauki jest autorką opublikowanej w *Musica Intellectualis* Tom 3 pracy pt. *Aspekt konstrukcji, barwy i ekspresji w transkrypcjach dzieł scenicznych Igora Strawińskiego na skrzypce i fortepian*. Jest także autorką wykładu dla uczniów i nauczycieli wygłoszonego w Szkole Muzycznej I st. im. Tadeusza Bairda w Grodzisku Wielkopolskim. Dwie kolejne publikacje to niezależne rejestracje płytowe powstałe nakładem firmy DUX Recording Producers, zawierające utwory polskich kompozytorów Krzysztofa Pendereckiego i Krzysztofa Baculewskiego.

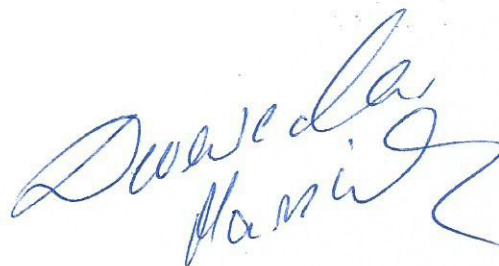

Konkluzja

Dr Maria Machowska jest artystką dojrzałą, ostatecznie uformowaną o konkretnym, indywidualnym spojrzeniu na sztukę. Jej wszechstronna działalność koncertowa solistyczna, kameralna i orkiestrowa w Polsce i poza granicami zajmuje ważne miejsce w procesie krzewienia kultury muzycznej oraz kształtowania postaw społecznych. Osiągnięcia artystyczne, dydaktyczne i naukowe dr Marii Machowskiej w niewątpliwy sposób odgrywają znaczącą rolę na obszarze budowania kultury narodowej, stanowiąc oryginalny i znaczący wkład w jej rozwój.

Z satysfakcją stwierdzam, iż na podstawie przedstawionej dokumentacji, dorobek dr Marii Machowskiej spełnia wymagania art. 219 Ustawy z dnia 20.07.2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Osiągnięcia Pani dr Marii Machowskiej przyjmuję.

Prof. dr hab. Mariusz Derewecki